

„mózh v mojih opraviilih bile. Pa tudi mojim ljudim Indianam so vefelje florile in takó sazhetek indianfkiga kmetijftva ofnovále.“

„Réf je tudi, de fo me savolj tega famogoltni koshuharfkí kupzi foverashiti sazheí, kféri fi vfe prisadevajo, de bi poduzhenja divjakov in mojim prisadevanju, jih kmetije uzhiti, napotja delali.“

„Jes fi pa miflim: Vfaka dóbra nova rézh in vfaka pokufhnja na fvetu, ki kaj dobriga obé-ta, fe mora s mnogotermi sadershki bojevati, predin vfe napotja premaga in zhlovéftvu fre-zho prinéfe.“

„Kakor je kmetijftvo med Indiani v mojih fervernih krajih fhe révno, tako fe je fhe v tifih krajih sdrushenih derfhav v féverni Ameriki *) povsdi gnilo, kjér fo ljudje fhe bolj sbrifani in poduzheni. Ni mogozhe verjeti, h kakfhni polnomafli de fia tam umetna pridnoft in zhlovéfhki um kmetijo in obertnoft v takó kratkim zhafu povsdi gnila. Ako mi ravno ni mogozhe veliko pifati, kér fim predaljezh od tifih krajev, de fe fam ne morem od vlíga preprizhati: vunder opomniti hozhem, kar fim pred 7. létmi, ko fim fkosi tife kraje popotoval, vidil in posnej-fhi v novizah bral in pripovedovati flifhal.“

„Zhe popotnik, ki fkosi té derfhave hodi, na kmetijfko gofpodaríftvo gleda, fe mora zhuditi, koliko zhlovek s fvojim umam in pridnoftjo floriti samore; sakaj tukaj fe vidijo fkopani vodotoki (kanali), vezh fto mil daljezh, zhes méfta in deshele, gojsde in terde fkalé peljani, po kférih fe veliko fto bark vósi, v kférih je mogozhe, fhe zlo v kréber in navsdol peljati. Na vfe kraje nesmérjenih deshel fo shelésne zéfte, po kférih vosove s blagam in s ljudmi oblosheni, kakor ptizhi pod nebam, naglo prepelavajo. Vfak dan je mogozhe s njimi fe peljati, kamor kdo hózhe, in v 3 do 4 dnéh fe pride sa 10 tolarjev 1000 mil daljezh. Shivina vfake forte nar lépfhiga plemena fe v téh deshelah v velikim fhtevilu vidi, ktero fo vezhidel od nar perviga in nar lépfhiga plemena is Evrope v Ameriko prepeljati.“

„Neismerjeni gojsdi od pridnih rók od milionov ljudi sginejo, kakor simfki fneg pred pomladanj-fkim jushnim vetram, in nove kmetije, hifhe, vafi in méfta raftejo, kakor gobe is semljé.“

„Neisfhteto fhteвило Evropejzov, ki fo fe fim prefelili, fe mirno s rojáki v pridnofti in kupzhii fkufha in filno rodovitna semlja obrodi is serna 40 — 60 sernov in vezh lét je ni tré-ba gnojiti.“

(Konez sledi.)

Škodljiva navada.

Mnogo lepíga se učíte iz naših novic, in če bodete vse umno preudarili, Vas ne bo grivalo, de ste nje brali; ali kadar Vi jablanec vsadite, se po pameti ne nadjate, de Vam bo že prvo leto rodilo. Tako tudi vse, kar se človek naučí, največ le po času svoj lepí sad rodí. Tudi pri tem, kar bom Vam zdaj na kratkim povedal, bodete gotovo, ali le po nekim času vesele posledice vidili. Oberite in bogajte. — V nekférih nemških novicah so se zdrav-niki pertožili, de ljudje, posebno pa ženske, kar

imajo nositi, vse na glavi nosijo; potem se jih je dosti združilo, de tige ne bodo več dopušali. Pa zakaj to? bodete pitali. Vidite, moji ljubi! posebno pri otrokih je ta navada škodljiva, de bodi kaj. Skušajte famo pri detetu na glavicí, kako je hrometanec ali hrustanec mehek; pritisknite, pa bo počilo, in otrok si je siročé za vse svoje dni. Potler otrok rase neke leta, de se hrustanec malo vterdi, pa mu že nalagate take bremena na glavo, ko bi železno bučo imel. In desi je ravno hrustanec se vkostnil, je vender le res, de so možgani ravno tam naj blizo, gde je teža naj hujši. Možgani so uzrok, bi rekel, naše pameti, vzemite komu mož-gane, pa bo taki blodež ali pa top in slaboumen. Zdaj si lahko premislite, de nam nošenje težkih bremen morde pameti ne odvzeme, pa vender nam njo skratí in slabi. Jez, ki Vam to píšem, sem si to negda sam skusil; vselej, kadar sem kaj na glavi nosil, mi je glava nekaj oslabela, in tako mi je bilo, ko de je vse v omot šlo. Vem de se Vašim otrokam tudi takó godí, samo de tisti tega tako neobčutijo, ki so temu že navajeni. — Ljubeznivi moji Slovenci, veliko še bi se Vam od tega imelo povedati, ali jez nečem več; s timi redicami sem Vas hotel samo malo k temu obrniti, de bi še rajši poslušali, kar bo morebiti kadaj kteri vračnik od tega več povedal, in veselilo bi me, de bi mi v naših novicah kaj več od tega brali, pa tudi, de bi zvedil, de je kdo moje svetovanje prijel.

Ivan M. v malim Stajerju.

Slovstvo.

(Kolo). Vsaki domorođec z veseljem gleda, kako se duh ljubezni do vsega, kar je domorodno bolj in bolj v Slavjaníh oživíluje; kako se mnogi učeni može perzadevajo, de bi nekoliko nadome-stili, kar je do zdaj zamujeniga. V tej reči nam južni sosedje, ko rane zvezde naprej svetijo, ki v domačim vinogradu delajoči vsako leto več bukev polnih slavjanskiga duha na svitlo dajajo. Mimo družih je posebno spomina vredno delo, ki pod naslovom: „Kolo, članci za literaturu, umetnost i národní život“ (živíenje) letno v Zagrebu na svitlo izhaja. Izdajavci so gg. Rakovac, Št. Vraz in L. Vukotinović, kteri so kakor varli spisatelji celim slavjanskim svetu znani. V „Kolo“ se jemljejo vsake sorte domorodni spisi z vsih krajev slavjanske zemlje. Zaderžaj, ki je že v nadslavu zapopaden, posebno na tanjko napredovanje Slavjanov obseguje. G. Rakovac v predgovoru I. zvezka 1842 pravi: „Naše Kolo je vsakimu pisavcu odperto, samo naj ne píše zoper duha sloge, in zdraviga napredovanja.“ Nemški poslani spisi se v domači jezik prestavljajo. Letas je že tretja kniga rečeniga dela na svitlo dana. Perva zvezka po 40 krajcerjev srebra veljata, tretji 45 krajcerjev. Dobi se po vsakim bukvarji iz Zagreba.

Povedka.

(O hernika), ki je na smertni postelji leshal, obífe fíar prijatel in ga vprašha: „kako fe kaj v hífhi godí?“ „V moji hífhi — mu odgovori — je dvojni fírah:“ „eniga imam jeft, k fe bojím umreti, drusiga ima pa moj vnuk, ki fe boji, de bi jeft sopet ne osdravil.“

Kmetijfke opravila v mefzu Velikítravnu.

V tem mefzu mora vfe spomladanjfko fejánje dokonzhano biti, ki ni bilo v poprejfhnim mefzu

*) Prebivavzi téh derfhav fo vezhidél Evropejzi fkoraj vfh národov, potébnopá Anglijani, Franzosi, Némzi, Holandariji, ki fo fe v Ameriko prefelili. Vfako léto jih gré pa fhe veliko is Evrope sa njimi.